

ESETTANULMÁNY A KÓRHÁZI ÖNKÉNTESSEGRŐL, A 2000-ES ÉVEK KÖZEPÉTŐL A COVID-19-JÁRVÁNY KITÖRÉSÉIG – SZEGEDI, DEBRECENI, VESZPRÉMI PÉLDÁK ALAPJÁN

KÓSA ÉVA SZILVIA¹ – MIKE CSENGE² - SZABÓ ANIKÓ³

Absztrakt

Magyarországon a kórházi önkéntesség meghonosítása a 2000-es évek elejétől kezdődött el az egészségügyi intézményekben és az egészségügyi célú civil-nonprofit szervezetek körében. Az elmúlt több mint húsz évben országszerte számos egészségügyi intézményben jöttek létre a kórházi önkéntes-szolgálatok, noha ezek számáról és helyzetéről alig lehet valamit tudni célzott vizsgálatok, kutatások hiányában. Jelen esettanulmány egy szegedi, egy debreceni és egy veszprémi kórházi önkéntes-szolgálat történetének, működésének, tevékenységének és önkénteseinek bemutatásáról szól. A három szolgálatban közös, hogy indulásuk és szervezeti hátterük a Mosolygó Kórház Alapítványhoz kötődött, egészen 2019-ig, amikor is az alapítvány működését beszüntette. Majd pedig 2020 februárjától, a COVID-19-járvány kitörésétől szüneteltetniük kellett az önkéntes munkát a kórházak lezárása miatt. Az esettanulmány egyfelől bemutatja a többéves kórházi önkéntes-szolgálatok munkáját, másfelől látélet is ad a speciális krízishelyzetek következményeiről.

Kulcsszavak: önkéntes munka egészségügyi intézményekben, kórházi önkéntesség, önkéntes-koordinátori munka, krízishelyzet, COVID-19 járvány hatásai, Szeged, Debrecen, Veszprém

¹ Kósa Éva Szilvia pedagógiai asszisztens és családsegítő munkatárs, önkéntes-koordinátor 2020 februárjáig a Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermek-Egészségügyi Központban

² Mike Csenge közgazdász egyetemi hallgató, önkéntes-koordinátor 2020 februárjáig a Debreceni Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikáján

³ Szabó Anikó, meteorológiai asszisztens, hivatásos katona, önkéntes-koordinátor a veszprémi Cholnoky Ferenc Megyei Kórház Gyermekosztályán

A case study on volunteering in hospitals from the early 2010s until the outbreak of the COVID-19 pandemic – based on the examples of volunteering in hospitals in Szeged, Debrecen, and Veszprém

Éva Szilvia Kósa – Csenge Mike – Anikó Szabó

Abstract

In Hungary, hospital volunteers began to work in health care institutions and health-related nonprofit organisations in the early 2000s. Over the past twenty years, volunteering has been introduced to several health care institutions across the country, although little is known about the number and condition of such facilities in the absence of targeted studies and research. This case study presents the history, operation, activities, and volunteers of a hospital volunteer service in Szeged, Debrecen, and Veszprém. What the three services have in common is that their start and organisational background was linked to the Smiling Hospital Foundation until 2019, when the foundation terminated its operations. Then, from February 2020, when the COVID-19 epidemic broke out, they had to stop involving volunteers due to the lockdown of hospitals. This case study describes the operations of long-standing hospital volunteer services and provides a record of the consequences of specific crisis situations.

Keywords: volunteer work in health care institution, hospital volunteering, volunteer coordinator, crisis situation, COVID-19 impact, Szeged, Debrecen, Veszprém,

BEVEZETÉS⁴

Az intézményes ápolásra szorulóknak a gondozása és megsegítése évszázadok óta a karitatív tevékenységek egyik központi eleme volt. A modern értelemben vett kórházi és önkéntes szolgálat elterjedése egyrészt szorosan összefüggött azzal, hogy Európában a XIX. századra az egészségügyi ellátást kiszélesítették az alsóbb társadalmi osztályokra, és egyre több új köz- és magánkórházak építettek. Másrészt, az első és második világháború alatt a kórházak működtetése elképzelhetetlen lett volna az önkéntes ápolók segítségével. A második világháború után a jóléti államokban az állampolgári jogon járó egészségügyi szolgáltatás, a nemzeti egészségügyi rendszerek kiépítése következtében a kórházi önkéntesség szerepe és funkciója is megváltozott: már nem helyettesítette és kiegészítette, hanem inkább korrigálta az ápolási, szolgáltatási feladatokat a kórházakban.

⁴ A bevezetést írta, és az esettanulmányt szerkesztette Bartal Anna Mária az Önkéntes Szemle főszerkesztője

A kórházi önkéntesek olyan önkéntesek, akik önként, különböző motivációktól indítva, fizetség nélkül végeznek egészségügyi intézményekben, változatos feladatokat. Ezek a feladatok – főként külföldön – az intézményektől függően, széles skálán mozognak: az adminisztratív teendőktől kezdve az információs, recepciós, a közvetlen ápolási kiegészítő munkán át, a beteglátogatásig, a zene- és művészetterápiás foglalkozásig terjednek.

Az Egyesült Államokban a kórházi önkéntes szolgáltatásokat legfőképpen a kórházak, annak vezető ápolási szakemberei szervezik, míg Nyugat-Európában a vegyes modell érvényesül, miszerint a kórházak mellett karitatív, civil-nonprofit szervezetek toborozzák, koordinálják a kórházi önkénteseket.

Magyarországon a kórházi önkéntesség meghonosítása a 2000-es évek elejétől kezdődött el az egészségügyi intézményekben és az egészségügyi célú civil-nonprofit szervezetek körében. A Kórházi Önkéntes Segítő Szolgálat Alapítvány (KÖSSZA) volt az első olyan szervezet, amely Budapesten elindította az önkéntesek toborzását, képzését és foglalkoztatását a Margit Kórházban. A Kórházi Önkéntes Segítő Szolgálat példája alapján és szakmai támogatásával rövid időn belül számos budapesti majd vidéki kórházban, klinikán jelentek meg a kórházi önkéntesek. A kórházi önkéntesség megszervezésének magyarországi gyakorlata az, hogy vagy maguk az egészségügyi intézmények hoznak létre civil-nonprofit szervezeteket a működtetésre (például a Bethesda Gyermekkórházban az intézmény által létrehozott alapítvány keretében szerveződik a kórházi önkéntesség is), vagy egy „külső” civil-nonprofit szervezet ad szervezeti keretet a kórházban tevékenykedő önkéntességnek (lásd. például a Nevetnikék Alapítvány működése Pécsset⁵).

Az elmúlt több mint húsz évben országszerte számos egészségügyi intézményben vált általánossá a kórházi önkéntesség, noha ezek számáról és helyzetéről alig lehet valamit tudni célzott vizsgálatok, kutatások hiányában.

Jelen esettanulmány egy szegedi, egy debreceni és egy veszprémi kórházi önkéntes-szolgálat történetének, működésének, tevékenységének és önkénteseinek bemutatásáról szól. A három szolgálatban közös, hogy indulásuk és szervezeti hátterük a Mosolygó Kórház Alapítványhoz kötődött, egészen 2019-ig, amikor is az alapítvány a működését beszüntette.

⁵ lásd: Az Önkéntes Szemle 2021. évi 2. számában Kapitányné Légrádi Éva – Kőműves Glória: Mire tanított meg bennünket a COVID-19 járvány? – a Nevetnikék Alapítvány tapasztalatai c. esettanulmányát. https://d6scj24zvfbo.cloudfront.net/60c6c9ed99b422ea5a7828419a4e81d1/200000134-3ab7c3ab7e/KLEGRADI_KŐMŰVES_ÖSZ_0102_70_77.pdf?ph=c1df6e6cd5

Ezt követően mindhárom szolgálat tevékenysége fordulóponthoz érkezett. Egyfelől új szervezeti keretet kellett találniuk tevékenységüknek, másfelől 2020 februárjától, a COVID-19-járvány kitörésétől szüneteltetniük kellett az önkéntes munkát a kórházak lezárása miatt. Az esettanulmány tehát egyfajta látlelet is ad a speciális krízishelyzetek következményeiről és olyan önkéntes tevékenységről, amiben a személyes jelenlétnek kiemelt fontossága van.

Mivel, ahogy fentebb említettük, a három kórházi önkéntes-szolgalat tevékenységének jelentős szakasza a Mosolygó Kórház Alapítványhoz kötődött, ezért az esettanulmány első részében – a tanulmányírók szemszögéből és az elérhető források alapján – az alapítvány történetét, működését ismertetjük. Ezt követően kerül sor az egyes kórházi önkéntes-szolgalatok bemutatására a következő szempontok szerint: a kórházi önkéntesség megszervezésének szakaszai, az önkéntes-koordinátorrá válás személyes indíttatásai, és a koordinátori munka, valamint annak kihívásai. Továbbá az önkéntesek jellemzői, felkészítése, végezetül pedig az alapítványi keretek megszűnése és a COVID-19-járvány hatása a kórházi önkéntességre.

A MOSOLYGÓ KÓRHÁZ ALAPÍTVÁNY TÖRTÉNETE⁶

A Mosolygó Kórház Alapítványt a holland állampolgárságú Albert Royaards és magyar részről Csáky Bornemisza Éva grófnő alapította meg 2004-ben.

Albert Royaards 1996-ban érkezett Magyarországra azzal a céllal, hogy létrehozzon egy beteg gyerekeket látogató szolgálatot. A szükséges pénzügyi háttér előteremtéséért mintegy 6000 kilométeres kerékpáros túrát tett meg. Négy hónap alatt egész Magyarországot bejárta, és 1200 település polgármesterét felkeresve 25 millió forint adományt gyűjtött össze. Az összegyűjtött adományokból 2004-ben alakult meg a Mosolygó Kórház Alapítvány. Az alapítvány elsődleges küldetése a kórházban fekvő gyermekek felvidítése, kreatív foglalkoztatása volt annak érdekében, hogy mielőbbi és gyors felépülésüket elősegítsék. Ezt a feladatot kezdetben előadóművészek látták el, akik honoráriumért, hetente látogatták a beteg gyermekeket – akkor még főként – a budapesti kórházakban. A kórházi önkéntesség megszervezésére 2007 táján került sor. Ennek érdekében elindult az önkéntesek toborzása. Az önkéntesek közül minden kórházban kijelölésre került egy koordinátor, akinek az volt a

⁶ Kósa Éva Szilvia és Szabó Anikó írása alapján.

feladata, hogy összefogja az önkéntesek munkáját, továbbá folyamatosan megszervezze és lebonyolítsa további önkéntesek toborzását, felkészítse őket a kórházi önkéntes munkára. Feladatuk volt a folyamatos kapcsolattartás, továbbképzések tartása, az önkéntesek havi beosztásának elkészítése és annak betartásának felügyelete, és ha kellett a helyettesítések megoldása. Az önkéntes-koordinátor munkájának része volt még, hogy kézműves és játékos foglalkozásokat tartson és ennek biztosítsa a tárgyi feltételeit. Az önkéntes-koordinátor volt az, aki folyamatosan kapcsolatot tartott a budapesti székhelyű központtal, valamint a helyi kórházzal, a főnővérrel, osztályvezető főorvossal. A 2010-es évek közepére, országszerte több mint száz önkéntes vett részt a Mosolygó Kórház Alapítvány munkájában.

A Mosolygó Kórház Alapítvány tevékenységének alapját a kórházakkal kötött együttműködési szerződések biztosították. Az alapítvány tevékenységét kezdetben csak Budapesten fejtette ki (Bethesda Gyermekkorház, Heim Pál Gyermekkorház, Madarász Utcai Gyermekkorház, SOTE I.sz. Gyermekkorház, Szent János Kórház, Szent László Kórház, Tűzoltó Utcai Gyermekklinika, Vadaskert Gyermek- és Ifjúságpszichológiai Kórház és Szakambulancia). Kis idő múltán fokozatosan más magyarországi megyék székhelyein is lettek „Mosolygók”. 2019-ben már tíz városban volt jelen az alapítvány (Eger, Veszprém, Pécs, Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza, Szekszárd, Salgótarján, Tatabánya, Szeged).

A szervezet életében döntő változást hozott, hogy 2015-ben Csáky Éva grófnő halála után Albert Royaards egyedül maradt az alapítvány munkájának szervezésében, noha még négy évig igazgatta a szervezetet. A folyamatos munkát idősödő szervezete azonban nem bírta, ezért arra az elhatározásra jutott, hogy nem tudja tovább folytatni az alapítvány irányítását, és így 2019-ben az alapítvány tevékenységét leállította.

KÓRHÁZI ÖNKÉNTESÉG A SZEGEDI GYERMEKGYÓGYÁSZATI KLINIKÁN ÉS GYERMEK-EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONTBAN⁷

Szegeden 2007 tavaszától volt jelen a Mosolygó Kórház Alapítvány. Néhány helyi egyetemista összefogásának köszönhetően, rendszeressé váltak a foglalkozások a Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermek-Egészségügyi Központ neurológia, kardiológia, pulmonológia osztályain. Délelőttönként a klinika ambulanciáján délután pedig az

⁷ Kósa Éva Szilvia írása alapján.

osztályokon tevékenykedtek az önkéntesek. Már az indulás legelején fontos volt az önkéntesek felkészítése és a folyamatos képzése (kézműves technikák tanulása, bábtechnikák tanulása), mivel az önkéntesek főként kézműves foglalkozásokat tartottak a klinika egyes osztályain fekvő gyerekeknek, zenéltek nekik vagy bábjátékoztak velük.

Magyarországon a gyermekkórházak és -klinikák mára már a Nyugaton tapasztalt mintáknak köszönhetően, eljutottak arra a szintre, hogy a kórházi önkénteseket igen pozitívan fogadják. Amennyiben valaki kórházi önkéntes szeretne lenni, azt csakis egy szervezet önkénteseként teheti meg. Ennek a szervezetnek szerződésben kell állnia a kórházzal, és ebbe a szerződésbe minden tevékenységet és feltételt részletesen bele kell foglalni. A tevékenység beindításához a kórház részéről kell egy olyan dolgozó (legtöbbször ez az adott osztály főnövére vagy a kórházi szociális munkás), akivel a szervezet koordinátora kapcsolatban áll. A kórházi kontakt személyt folyamatosan tájékoztatni kell az önkéntes tevékenységekről, míg minden új önkéntest pedig a kórházban betartandó szabályokról. Ha mindezek adottak, csak akkor indulhat a munka.

A szegedi Gyermekgyógyászati Klinika személyzete már a kezdetektől nagy bizalommal fordult a Mosolygó Kórház Alapítvány önkéntesei felé, és a jó kapcsolatok kialakításához nagyon fontos volt ez a pozitív hozzáállás. Más hasonló szervezetek tevékenységének köszönhetően a kórházi dolgozók tisztában voltak az önkéntességgel, de a kórház szociális munkása, aki egyben a kapcsolattartó is volt, előre tájékoztatta az ápolókat és az orvosokat arról is, hogy mit csinál (és mit nem) egy kórházi önkéntes. A kezdeti bizalom, ahogy telt az idő és látták az önkéntesek munkáját és hatását, csak tovább erősödött.

Az önkéntes-koordinátorrá válás személyes története, a koordinátori munka kihívásai

Önkéntesként 2014 februárja óta, önkéntes-koordinátorként pedig 2016-tól van részem a szegedi Gyermekgyógyászati Klinikán a Mosolygó Kórház tevékenységében, így beszámolómm is erről az időszakról szól.

A Mosolygó Kórházra egy facebook felhívás során figyeltem fel. Jómagam, egy gyermekkori betegség miatt, sokat voltam a szegedi Gyermekklinikán, ezért különösen örültem ezen önkéntes lehetőségnek. Mai napig emlékszem milyen rossz volt gyermekként a szüleim nélkül, az otthon hiányával feküdni az osztályon. A jelentkezésem után, az alapítvány akkori koordinátorával történt személyes elbeszélgetést követően, indult el önkéntes pályafutásom. Ebben az időben heti rendszerességgel látogattam a klinikán fekvő beteg gyermekeket. Egy kis

idő után, lelkesedésemet látva, a koordinátor megbízott az új önkéntesek betanításával majd interjúztatásával is. Így már ketten, közösen vittük a Mosolygó Kórház Alapítvány szegedi ügyeit. Megcsináltunk egy új önkéntes toborzó videót, valamint közösen szerveztük meg az önkéntesek képzését is. Végül, az önkéntes-koordinátori munkát 2016-ban vettem át.

Véleményem szerint a „jó” önkéntes-koordinátornak kreatívnak és a megújulásokra fogékony embernek kell lennie, aki jól tud kommunikálni is. További fontos tulajdonsága, hogy legyen empátikus, rugalmas és persze jó szervező, „csapatjátékos”. Az önkéntes-koordinátornak kicsit mindenhez kell értenie egyszerre, hiszen ő a marketinges, a csapatvezető, a rendezvényszervező, a grafikus, a gazdaságvezető, az anyagbeszerző stb. is.

A kórházi önkéntesek koordinálása szerintem egy kicsit másabb önkéntes munka, mivel speciális környezetben sok mindenre kell odafigyelni. Így például extra figyelmet kap a látogatások során tett tapasztalatcsere, valamint az esetleg felmerülő negatív élmények feldolgozása. Már az önkéntes felkészítés során kiemelt fontosságú az önkéntesek „lelkének” gondozása. A beteg gyermekek látványa a felkészületlen önkéntesből negatív reakciókat is kiválthat, ezért fontos a megfelelő felkészítés. A felkészítésen túl a folyamatos visszajelzés – önkéntesektől, ápolóktól, gyermekektől, szülőktől – jelenti a munka alapját. Az önkéntesek lelkigondozása mellett nagyon fontos az önkéntesek tájékoztatása a kórház szabályairól, hiszen a kórház egy hierarchikus és „veszélyes” üzem, amivel minden önkéntesnek tisztában kell lennie.

Számomra az önkéntes-koordinátori munka legnagyobb kihívása az önkéntesek megtartása, mivel nagyon nehéz állandó és stabil létszámot fenntartani. A hatékony munkához, hogy minden héten több alkalommal is tudjunk menni a gyermekekhez, legalább 15-20 fő szükséges nálunk. Kórházi önkéntes-szolgálatunk önkéntesei leginkább egyetemi és főiskolai hallgatókból áll, akik csak hosszabb-rövidebb ideig tudnak részt venni önkéntes tevékenységünkben. Ahhoz, hogy a létszám folytonosan stabil maradjon évente kétszer toborzó kampányt hirdettem meg, illetve részt vettünk különféle városi rendezvényeken, ahol a dolgozó vagy nyugdíjas önkéntes bázis növelését céloztam meg, eredményesen. Az elmúlt években az önkéntesek motivációjának fenntartására csapatépítő tréningeket és képzéseket szerveztem meg.

Minden kihívása ellenére én nagyon szeretem csinálni a kórházi önkéntességet és sok-sok jó embert találtam e közegben. Nagyon köszönöm mindazoknak, akik hozzám hasonlóan, ezen speciális terület választják önkéntes tevékenységnek.

A kórházi önkéntesek jellemzői és tevékenységük a szegedi Gyermekgyógyászati Klinikán

A kórházi önkéntes – személyes meglátásom szerint – egy kicsit „más”, mint a többi önkéntes. Ahhoz, hogy valaki kórházi önkéntessé váljon a hatalmas empátián túl még kreatívnak és lélekben erősnek is kell lennie. A látogatások során a betegséggel küzdő felnőttek, gyerekek kedélyének javításán dolgozunk és ezért nagyon fontos, hogy az önkéntes lélekben erős legyen és elhivatott arra, hogy segítsen. Egy jó kórházi önkéntesnek jól kell kommunikálnia és rugalmasnak kell lennie, mind amellet, hogy tudnia kell csapatban is dolgozni. Ezen fent említett dolgok véleményem szerint feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy valaki „jó” kórházi önkéntes legyen.

A Szegedi Gyermekgyógyászati Klinikán a Mosolygó Kórház Alapítványhoz tartozó kórházi önkéntesek száma átlagosan 15 -20 fő volt. Elsősorban nők és egyetemisták (leginkább orvostanhallgató, pedagógus, pszichológus, gyógypedagógus) közül kerültek ki, akik az összes önkéntes nyolcvan százalékát tették ki, tehát fiatal önkéntesekkel volt dolgunk. Kevés számban, de voltak náluk idősebb (30-70 év közötti) önkéntesek is, akik főként pedagógusok voltak.

A jelentkező önkénteseket a koordinátor és egy tapasztalt önkéntes együtt, két hónap alatt, fokozatosan vezette be és készítette fel az önkéntes tevékenységre. Ez a folyamat segített abban, hogy személyre szabottan megtalálják, milyen módon tudnak a kezdő önkéntesek közelebb kerülni a gyermekek világához. A felkészítés – amiben tapasztalt önkéntesek és az önkéntes-koordinátor vett részt – legfontosabb lépései a következők voltak:

- Személyes találkozó, általános tájékoztató a kórház legfontosabb szabályairól, az önkéntes munka céljáról, feladatairól, fontosságáról.
- Három hospitálás tapasztalt önkéntesek mellett, ahol megismerkedtek a foglalkozások menetével.
- A három hospitálást követően az első önálló „bemutató” foglalkozás megtartása az önkéntes- koordinátor felügyelete mellett, majd a tapasztalatok közös kiértékelése következett.
- A kellően felkészített önkéntesek párban látogatták a beteg gyermekeket.

További nagyon fontos szempont volt az önkéntesek folyamatos képzése és tudásának bővítése, ezért időközönként, – előre meghirdetett alkalmakra – különféle kézműves technikák (origami, ököl játékok készítése) tanulására vagy különféle módszerek bemutatására (papírszínház, babázás, mesepedagógia) szerveztünk programokat. Mindezeket kiegészítette az önkéntesek pszichés felkészítése is.

Az önkéntesek fő feladata a kórházban tartózkodó gyermekek szórakoztatása volt: zene, báb, mese, és társasjátékok segítségével, valamint kézműves foglalkozások kidolgozása és megtartása. A COVID-19-járvány előtti időszakban heti több alkalommal tudtuk látogatni a klinikán fekvő gyermekeket. Hétfőtől péntekig délelőttönként a kórház ambulanciáján kézműves foglalkozásokat tartottunk a váróterben kialakított helyen. Egy-egy foglalkozás során volt olyan, hogy 20-30 gyermekkel is foglalkoztunk forgórendszerben – amíg vártak a vizsgálatokra addig lefoglaltuk a gyermekeket. Foglalkozások megtervezésénél mindig igazodtunk az adott évszakhoz vagy közelgő ünnephez.

A délutáni foglalkozások a klinika osztályain folytatódtak. Itt ugyancsak kézműves foglalkozásokat tartottunk, mesét olvastunk, társasjátékoztunk, báboztunk, buborékot fújtunk a kicsiknek. Vagy volt olyan is, hogy egyszerűen csak beszélgettünk. Itt előre tervezni nem tudtunk igazán, mivel sosem tudtuk, hogy aznap milyen korú vagy nemű gyermekkel fogunk majd foglalkozni. Mindig ott dőlt el, hogy akkor éppen mit csinálunk. Az osztályra érkezéskor az első út a nővérszobába vezetett, ahol megkérdeztük, hogy mely gyermekeket kellene aznap éppen foglalkozni.

A kórházlátogatásokon túl rendszeresen részt vettünk különféle városi rendezvényeken, ahol kézműves foglalkozásokat tartva megismertettük tevékenységünket a város lakosaival, például városi rendezvényeken (karácsonyi vásár, majális, gyermeknap) és civil rendezvényeken (civil piac). Negyedévente összegyűltünk tapasztalatcserére és tudásunk bővítésére szervezett workshopokon.

Új lehetőségek keresése és a COVID-19- járvány hatása a kórházi önkéntességre

2019 tavaszán szembesültem azzal, hogy a Mosolygó Kórház Alapítvány nem folytatja tovább tevékenységét. Az első gondolatom az volt, hogyan tudjuk majd végezni munkánkat, mivel nem akartam csalódást okozni sem az önkénteseknek, sem a kórház gyermekeinek. Az addigra kialakult stabil önkéntes bázist és a kórházzal való jó kapcsolatot sem akartam kockáztatni. Így hát munkához láttam és nemsokára meg is lett a megfelelő új befogadó szervezetünk, az

Alternatíva Egyesület képviselőjében. Az egyesület és a kórház közötti szerződés után végezhattük tovább munkánkat, ahogy addig is tettük, egészen a COVID-19-járvány kitöréséig. Ekkor sajnos a vírushelyzet miatt már nem tudtuk látogatni a klinikát, így nem volt még kellő idő új terveink megvalósítására. Mivel munkánkban fontos a személyes jelenlét, és feladatunk központi eleme volt a kórházlátogatás, ezért más szervezetekhez hasonlóan mi is arra az elhatározásra jutottunk, hogy átmenetelig szüneteltetjük tevékenységüket. Sajnos azt nem tudhattuk meddig fog ez eltartani.

Most 2022-ben úgy néz ki, hogy ismét elkezdhetjük, illetve folytatjuk az eddig megkezdett tevékenységünket, de már új tervek, új lehetőségek alapján. Az elmúlt két év megmutatta, hogy új stratégiára lesz szükség, úgymint: más hasonló szervezetekkel való együttműködések (például a bábszínházzal) kialakítása és közös események szervezése. Továbbá pályázati tevékenységünk kiépítésére, ami által az önkéntesek képzésének szakmai és anyagai feltételeit meg tudjuk teremteni. Ennek az új stratégiának a része az is, hogy a helyi egyetemmel erősítsük kapcsolatainkat az önkéntes bázis bővítésének érdekében. Ez az év tehát a kórházi önkéntes-szolgálat újjáépítésének éve lesz, mert mi a gyermekekért vagyunk és még egyszer nem hagyhatjuk, őket cserben. Vagy, ahogy a Mosolygó Kórház Alapítvány mottója mondja: „a mosoly gyógyít” és ez így igaz, bármi történjék is mi ott leszünk.

KÓRHÁZI ÖNKÉNTESÉG A DEBRECENI EGYETEM GYERMEKGYÓGYÁSZATI KLINIKÁJÁN⁸

A Mosolygó Kórház Alapítvány és a Debreceni Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikája 2009-ben kötött szerződést, hogy a kórházi önkéntes-szolgálatot bevezeti és helyt ad neki két osztályon a Gyermekbelgyógyászati és a Gyermekpulmonológiai Osztályokon. A kórházi önkéntesség bevezetésében nagy szerepet játszott az, hogy egyrészt a klinika nyitott volt erre a kezdeményezésre, másrészt a szülők és a klinikai dolgozók részéről is felmerült ez az igény, mivel tudták, hogy milyen jótékony hatással van a beteg gyermekek gyógyulására.

A Gyermekbelgyógyászati és a Gyermekpulmonológiai Osztályokon szolgálatot teljesítő kórházi önkénteseknek 2010-ben lett önálló önkéntes-koordinátora. A kezdeti időszakban a 3-5 fő önkéntes, heti egy-két alkalommal járt a gyermekekhez azzal a céllal, hogy eltereljék

⁸ Mike Csenge írása alapján.

figyelmüket a kórházi bezártságtól és betegségtől és küldetésük szerint mosolyt csaljanak az arcukra.

Az önkéntes-koordinátorrá válás személyes története, a koordinátori munka kihívásai

Kórházi önkéntességemet 2016-ban kezdtem meg és 2018-ban lettem önkéntes-koordinátor, ennek alapján a Gyermekbelgyógyászati és a Gyermekpulmonológiai Osztályokon folyó kórházi önkéntes tevékenység hat évéről tudok beszámolni.

Egyetemistaként tagja voltam a Rotaract Club Debrecen Főnix nemzetközi szervezetnek (amely a Rotary Club ifjúsági szervezete). A Rotaract által több alapítvánnyal összefogtunk és segítettünk a hátrányos helyzetű és beteg embereken vagy éppen állatmenhelyeken. Így szereztem tudomást 2016-ban a Mosolygó Kórház Alapítványról is. Jelentkezésem után, az önkéntes-koordinátor személyes találkozóra invitált. Már a legelső alkalommal részletes betekintést kaptam a Mosolygó Kórház Alapítvány működésébe, valamint az alapszabályokba (például, hogy betegen és egyedül nem lehet menni az osztályokra). Ezek után a következő alkalmat egyeztetve jutottam el a Gyermekgyógyászati Klinika osztályain fekvő beteg gyerekekhez, akiknek foglalkozásokat tartottunk egy tapasztaltabb önkéntes kíséretében: játszottunk, ismerkedtünk, beszélgettünk gyermekkel és szülővel egyaránt.

Amit a legjobban szerettem az önkéntességben, azok a lélekmelengető élmények voltak. Ha az ember ártatlan, beteg gyermekekkel tölti a szabadidejét, akkor látja, hogy a szülőt is mennyire megviseli ez – valahogy átértékelődik az élete, és hálásabbak vagyunk mindenért. Amikor pedig látjuk azt is, hogy mennyire sokat segít nekik az, hogy játszunk, beszélgetünk velük, és érezzük az igazi őszinte örömet és hálát – mindez számunkra is igazi, lelki feltöltődést ad.

2018-ban, az akkori koordinátor egyetemi tanulmányai végéhez érve, meghirdette helyét az önkéntesek zárt közösségi oldalán. Erre a hirdetésre jelentkeztem, mivel már volt kétéves aktív tapasztalatom. Engem választva, 2018 januárjától hivatalosan is átvettem az önkéntes-koordinátori feladatokat. Az átadás-átvételkor az elődöm alaposan felkészített az adminisztratív feladatokra (például Excel táblázat vezetése az önkéntesek számáról és teljesített munkaóráiról, a csoport megbeszélések szervezésére, valamint az önkéntes toborzásra és a csapatszervezésre), minden olyan teendőre, amivel a koordinátori munka járhat. Nagy lelkesedéssel és odaadással vágtam bele a feladatokba. Az a bő négy év, amit kórházi önkéntesként, és az a két év, amit koordinátorként töltöttem el eddig, az egyik

legszebb emlékeim közé tartozik, hiszen rengeteg élménnyel és lelki feltöltődéssel gazdagodtam.

Számomra az önkéntes-koordinátori munka egyik kihívása az új tagoknak a betanítása, minden lehetséges szituációra való felkészítése, egyeztetni és folyton kapcsolatban lenni velük. Oda kellett figyelnem rá, hogy egy új önkénteshez mindenképp tapasztalt önkéntest párosítsak, ha erre nem volt lehetőség, mert senki sem ért rá a régi önkéntesek közül, akkor egy másik időpontot kellett megbeszelnünk.

Az önkéntes-koordinátori munka adminisztrációval is járt. Így például Excel táblázatban vezettük, hogy mely alkalmakkor, kik mentek önkéntes munkára, melyik osztályra, hány gyerekkel tudtak foglalkozni, mennyi időt töltöttek ott és milyen játékokkal tudták lefoglalni őket. Ez nagyon hasznos volt, mert így nyomon tudtuk követni az önkéntesek aktivitását. Az adminisztratív teendők közé tartozott még a szertár tartalmának nyilvántartása, ha kifogyott valamely eszközünk, azt pótolni kellett.

Figyelni kellett a foglalkozások utáni tapasztalatok összegzésére, így például minden önkéntes alkalom után beszámolót tartottunk, hogy kinek milyen élményei voltak. Továbbá, a jó közösség kialakítása és az önkéntesek munkájának a megbecsülése is nagyon fontos teendője volt az önkéntes-koordinátori munkámnak. Ezért fél évente egyszer önkéntes találkozót tartottunk, ahol társasoztunk, beszélgettünk, jobban megismertük egymást, megosztottuk a legszebb emlékeinket és az esetleges negatív tapasztalatokat, hogy tanuljunk egymástól, illetve átbeszéljük a történeteket. A féléves találkozókön oklevéllel köszöntem meg az önkéntesek áldozatos munkáját.

A kórházi önkéntesek jellemzői és tevékenységük a Debreceni Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikáján

A kórházi önkéntes „speciális” jellemzői közül először is négyet emelnék ki: legyen nyugodt, kedves, türelmes, és természetesen szeresse a gyermekeket. A nyugodtság, hogy nem szabad pánikba esni, nagyon fontos a kórházi önkéntes munka során. Ez nyilván nem olyan egyszerű a gyakorlatban: például volt olyan helyzet, amikor egy kislány ordított, csúnyán beszélt és folyamatosan tépte ki magából a branült/infúziót. A jelenlévő önkéntesek pánikba estek és rossz élményként maradt meg bennük a szituáció, noha ilyen esetben is meg kell őrizni a higgadtságunkat, szólni kell egyből az orvosoknak, és semmiképpen nem szabad pánikba esni. Meg kell érteni azt is, hogy minden gyermek más, így van olyan gyermek, aki nagyon rosszul

viseli a kórházi létet. Nekünk önkénteseknek pedig az a feladatunk, hogy segítsük a bent töltött időt jobbá és könnyedebbé tenni, mosolyt csalva az arcukra. Ezeket a kevésbé jó élményeket is fontosnak tartottuk megosztani egymással. Ezt vagy online, zárt csoportokban beszéljük meg, vagy személyesen a foglalkozások előtt és után. Fontosnak tartottam koordinátorként, hogy az önkéntesek között rendszeres legyen a segítő kommunikáció. Igyekeztem a látogatásokkor úgy összepárosítani az önkénteseket, hogy kiegészítsék egymást: egy zárkózottabb, csendesebb személyiségű önkénteshez egy közvetlenebb, beszédes önkéntest párosítottam.

A kórházi önkéntes további szükséges készsége, hogy figyelmes és tapintatos legyen. Tapasztalataim alapján nem szabad egyből rákérdezni, hogy milyen betegség miatt vannak az osztályon a gyerekek, hanem meg kell várni, hogy a szülő magától elmeséli-e, hiszen kívülállóként nem tudhatjuk, mennyire viselte meg őt, vagy akar-e egyáltalán idegeneknek erről mesélni, vagy sem.

Végezetül nagyon fontos a kórházi önkéntességnél, hogy miként tudja valaki „feldolgozni”, elfogadni azt, hogy önkéntességének idejét beteg gyermekekkel tölti. Önkéntese válogatja, hogy ez kinek és mennyire megterhelő. Többször találkoztam olyan önkéntesekkel, akik az első alkalom után elmondták, hogy mennyire megviselte lelkileg őket az, hogy beteg gyermekeket és aggódó szülőket láttak és nem tudják folytatni ezt a tevékenységet. Szerencsére ez ritkán fordult elő, az önkéntesek többsége a nehéz helyzetekre is felkészült. Tapasztaltam azt is, hogy a kórházi önkéntességre jelentkezők, de sokszor az „átlag” emberek is azt gondolják, hogy olyan gyermekeket látogatunk, akik csak kicsit rosszul érzik magukat, de másnap már mehetnek haza. Ez azonban sok esetben nem így van, hiszen mindenféle betegségű (agydaganatos, vagy szívbeteggel, vagy balesetet szenvedő) gyermekkel találkoztunk már.

A Debreceni Egyetem Gyermekbelgyógyászati és Gyermekpulmonológiai Osztályain a kórházi önkéntesek leginkább egyetemisták voltak, akik között több külföldi származású jelentkező volt. Az idősebb korosztályhoz tartozó önkéntesek között előfordultak tanárok, rendőrök, ápolók és nyugdíjasok is. A kor- vagy a foglalkozásbéli különbség nem számított az önkénteseink között, mindenki könnyedén megtalálta a közös hangot a másikkal.

Átlagban 15 olyan önkéntesünk volt, akik valóban aktívan és rendszeresen jártak, közülük négyen-öten hetente, sőt heti több alkalommal is látogatták a beteg gyerekeket. Egy önkéntes alkalom átlagosan két órán át tartott.

Az új önkéntesek jelentkezése egyrészt spontán történt, közösségi oldalunkon találtak meg és emailen vagy messengeren keresztül írtak ránk. Másrészt toborzások alkalmával szórólapokat osztottunk szét, vagy elvállaltam olyan előadásokat⁹ is, ahol lehetőség volt önkéntesek toborzására.

Az önkéntesek betanítása és bevezetése a kórházi önkéntességbe többlépcsős folyamat volt. Legelső alkalommal egy időpontot beszélünk meg, ahol személyes beszélgetés keretein belül koordinátorként igyekeztem megismerni a leendő önkéntest (például: mivel foglalkozik, mit csinál szabadidejében, milyen tapasztalata van gyermekekkel, volt-e már önkéntes, hogyan talált ránk, mit vár az önkéntességtől). Ezt követően bemutattam a szervezetet, a kórházat, az önkénteseket és igyekeztem minél több szituációt megosztani (például: bizonyos helyzetekben hogyan kell viselkedni, hogyan kezdeményezzenek beszélgetést a gyermekkel és a szülővel). A legelső önkéntes napon pedig egy tapasztaltabb önkéntes kíséretében bevezettük a gyermekek közé, és a különböző foglalkozásokba az új önkéntest. Ez a kísérés több alkalomig tartott, míg úgy nem láttuk, hogy az új önkéntesnek van annyi tapasztalata, hogy képes elvégezni a feladatokat egyedül is.

A COVID-19-járványt megelőzően igen aktívak voltunk, heti több alkalommal mentünk, akár hárman, négyen, öten is a klinikára. Előfordult, hogy egyszerre nyolcan is ott voltunk, akkor kétfelé osztódtunk és az osztály két végéről kezdtük el a foglalkozásokat. A foglalkozások alatt a legnépszerűbb játékunk az UNO kártya volt, ahol a gyerekek, szülők, nagyszülők is csatlakoztak. Az óvodáskorú gyermekeknél a buborékfújó és a színezés volt a kedvenc játék. Az önkéntes csoportnak a közösségi médiában van egy zárt csoportja, ahol mind a régi, mind pedig az új önkéntesek is tagok. Leggyakrabban ott beszélünk meg a következő látogatási időpontokat, és hogy kik, hány órát tudnak teljesíteni.

A pandémia hatása

2019-ben kaptam a hírt, hogy megszűnik a Mosolygó Kórház Alapítvány és azóta próbáltunk megoldást találni arra, hogy hogyan folytassuk tevékenységünket, illetve befogadó szervezetet találni. Aztán 2020 márciusában jöttek a lezárások és azóta szüneteltetjük a

⁹ Volt néhány olyan pályázat, ami alapján megkerestek engem, hogy mint a Mosolygó Kórház önkéntes-koordinátora, tartsak előadást a szervezetünkről. Ilyen volt az „Önkéntesek éjszakája” pályázat, mely által meghívást kaptunk megannyi más önkéntes szervezettel együtt, hogy népszerűsítsük magát az önkéntes tevékenységet.

kórháziönkéntes-szolgáltót a Debreceni Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikájának két osztályán.

KÓRHÁZI ÖNKÉNTESÉG A VESZPRÉMI CHOLNOKY FERENC MEGYEI KÓRHÁZ GYERMEKOSZTÁLYÁN¹⁰

A veszprémi Cholnoky Ferenc Megyei Kórházzal a Mosolygó Kórház Alapítvány 2006-ban kötött szerződést a kórházi önkéntesek fogadására. Ettől fogva 2019-ig három szakaszra oszthatjuk a kórházi önkéntesség megvalósulásának történetét a Gyermekosztályon. Ebből a három szakaszból kettőnek személyes résztvevője is voltam: először, mint önkéntes, majd 2016-tól mint önkéntes-koordinátor.

- Az *első szakasz* idején valódi kórházi önkéntességről nem beszélhetünk, mert 2006-tól 2010-ig kizárólag honoráriummal díjazott előadóművészek jártak a gyermekosztály betegeihez, szórakoztatni, felvidítani őket. Ennek összegét az alapítvány budapesti központja állta, melynek fedezetét a minden évben megrendezett jótékonyági koncert, valamint szponzorok pénzbeli és tárgyi adományai és az 1%-os jövedelemadó felajánlások biztosították.
- A *második szakaszban*, amit a 2011-2016-ig tartó időszakban tudok kijelölni, indult el a kórházi önkéntesség megszervezése a veszprémi Cholnoky Ferenc Megyei Kórház Gyermekosztályán. Az önkéntesek toborzása nagyon sikeres volt, így igen hamar 20-25 főre emelkedett a számuk. Mindez az óvodákba, a két helyi felsőoktatási intézménybe – a Veszprémi Egyetemre, valamint a Hittudományi Főiskolára – és a kórházba is a kihelyezett plakátok, valamint a személyes meghívások eredménye volt.

Jómagam is egy személyes toborzás eredményeképpen kerültem kapcsolatba 2012-ben a Mosolygó Kórházzal, amikor is az alapítvány a honvédség tagjainak körében keresett önkénteseket. Mivel a helyi parancsnok kiemelten fontosnak tartotta a város lakóival és a civilekkel való jó együttműködést és a kapcsolatok kialakítását, így azonnal felajánlotta segítségét. A kórházi önkéntességről a tájékoztatást és a toborzást a humánpolitikai osztály egyik munkatársa vállalta fel, és olyanokat keresett meg a hivatásos állományból, akik már többször részt vettek a gyermekeknek szánt honvédségi rendezvényeken, akár mint fellépők, akár mint szervezők. Én ebben az időben már a hivatásos állomány tagja voltam, mint

¹⁰ Szabó Anikó írása alapján.

meteorológiai asszisztens és évek óta részt vettem a Mikulás ünnepek lebonyolításában. Mivel 24/72-órás szolgálati beosztásban dolgozom, ezért voltak olyan szabad napjaim amikorra önkéntes munkát is be tudtam vállalni. Három-négy kollégámmal együtt kissé elfogódottan mentünk a „számunkra kissé idegen területre” tartva a kórházi élményektől, de hamarosan kellemesen csalódtunk, mivel kiderült, hogy csak a lábadozó gyermekekkel kell foglalkoznunk, nem fogunk látni vért, szenvedést, szörnyűségeket, halálosan beteg gyermekeket.

A felvételem egy adatlap kitöltésével kezdődött, majd egy általános beszélgetéssel, tájékoztatással folytatódott, amelyben elmondták, hogy heti három alkalommal tapasztaltabb, régen ott dolgozó önkéntesekkel leszek együtt. Ők megmutatták, elmagyarázták nekem a gyakorlati tudnivalókat, és akiktől kérdezhettem én is. Kaptam írásbeli tájékoztatást is a munkáról és azokról a szempontokról, amiket fókuszban kell tartani a kórházi önkéntes munka során, mint például: a bemutatkozás, az empátia és türelem fontossága; a betegséggel kapcsolatosan tapintatosnak kell lenni; hogyan kell kontaktust teremteni beszélgetéssel a gyermekekkel és a szülőkkel; a foglalkozások kialakításánál figyelembe kell venni a gyermek állapotát, életkorát és érdeklődési körét; valamint miként kell a gyermekek figyelmét felkelteni a tervezett tevékenység, játék-kézművesség iránt, illetve a figyelmét elterelni a pillanatnyi állapotáról, helyzetéről humorral, kedvességgel, és természetességgel. Csatlakozásom után nem sokkal koordinátor váltásra került sor, ami sajnos együtt járt az önkéntes létszám csökkenésével. A régi önkéntesek közül heten-nyolcan a nehézségek ellenére is kitartottunk, mert nagyon szerettük a gyerekekkel való foglalkozást, ha kellett magunk vittünk-vettünk a kórházba saját pénzen mindent, ami kellett ahhoz, hogy velük valamit alkothassunk, hogy egy-egy kedves kis mosoly felcsillanásának a tanúi-okozói lehessünk.

- *A harmadik szakaszt a 2016-tól 2019-ig tartó évek jelentették számomra. 2016 tavaszáig én is egy voltam a többi lelkes önkéntes közül, míg egy másik régi önkéntes fel nem hívott azzal, hogy fiatal vezetőnk abba szeretné hagyni az önkéntes munkát, és egyúttal lemond a koordinátori beosztásáról is – így felkérnek engem, vállaljam el. Egy kis gondolkodási idő után, végül elvállaltam az önkéntes-koordinátori munkát, de kértem az önkéntesek segítségét is, hogy ne hagyjanak magamra a feladattal.*

Az átadás – átvétel korrektül zajlott, bár számomra döbbenetes mennyiségű elektronikus és írott nyilvántartás és dokumentáció került átadásra. Szerencsére a későbbiekben ezzel már

nem volt sok gondom, mert időközben sok adminisztrációt feleslegesnek ítélt a budapesti központ, ami így jelentősen leegyszerűsítette a koordinátori munkát.

Megválasztásomkor az osztályon az osztályvezető főorvosnőnek néhány szóval bemutatkoztam, majd később a főnővérrel egyeztettünk minden felmerülő fontos dologban és részletekben egyaránt. Mindenki nagyon kedves és együttműködő volt és tisztáztuk azt, hogy lehetőség szerint ne zavarjuk a munkájukat, de fegyelmezetlenség esetén kérhetjük segítségüket, valamint a játszószoza használatánál a kórházi önkéntesek előnyt élveznek. A jó kapcsolat ápolása érdekében karácsonykor apróságokkal, magunk készítette ajándékokkal kedveskedtünk az ápolószemélyzetnek, valamint azzal, hogy minden évszakváltáskor, ünnepek alkalmával kidíszítettük a nővérpultot, a kórtermeket, amiért szintén nagyon hálásak voltak.

Önkéntes-koordinátori képzést a Mosolygó Kórház Alapítvány központjába való első látogatásomkor kaptam. Az alapítvány főkoordinátoraival való találkozás, beszélgetés kapcsán átbeszéltük például, hogy mik az elvárások felém, illetve, hogy ők miben tudnak a segítségemre lenni. A későbbiekben telefonon és emailben is mindig elérhetőek voltak, és minden felmerülő kérdésemre időben választ adtak (Így például olyan kérdéseket, mint: lesz-e egyenruhánk, pólónk, kell-e névjegytábla/kitűző, kapunk-e a gyermekeknek adományozható tárgyakat, színezőfüzetet. Miben kell kikérnem az ő véleményüket, és miben dönthetek egyedül? Mikor lesz képzés a koordinátorok számára? Mikor és hogyan tudom elérni őket?).

Önkéntes-koordinátori munkám kezdetén, maroknyi, hét-nyolc önkéntessel kezdtem meg a munkát úgy, hogy közülük páran csak havi egy-két alkalommal tudtak látogatást vállalni. Mivel, így igen nehéz volt a beosztást megcsinálni heti négy napra, azonnal összeültünk a tapasztaltabb önkéntesekkel és igyekeztünk kitalálni, miként lehetne megszólítani, toborozni embereket a kórházi önkéntességre. A bevált módszereket követve és ugyanazokat a helyszíneket végig járva, kiplakátolva, valamint a rendőrséget és a tűzoltóságot is megkeresve hamarosan megjöttek az eredmények. Az év végére már 12-13 önkéntesünk volt úgy, hogy közben egy-két ember még le is morzsolódott a régiek közül. A honvédségtől és a rendőrségtől érkező önkéntesek havi egy napot vállaltak, így a többi napra kellett már csak biztosítani a látogatásokat.

Véleményem szerint fontos, hogy az önkéntes-koordinátor, különösen pedig a kórházi önkéntes-koordinátor vidám, pozitív, derűlátó, kiegyensúlyozott, megbízható személyiség

legyen, aki egyben jó csapatjátékos is. Nem árt, ha jók a kommunikációs képességei és tud az emberekkel bánni, őket értékelni, felemelni. Elengedhetetlen, hogy egy önkéntes-koordinátor jó problémamegoldó képességekkel rendelkezzen, továbbá tudjon inspirálni, lelkesíteni, vezetni embereket, de ha kell tudjon átértékelni, a tévedéseit elismerni.

Az önkéntes-koordinátori munka kihívásai

Az önkéntes-koordinátori munkában három nagy kihívást éreztem. Az első adminisztratív jellegű, a havi bevállalások begyűjtése emailen, messengeren, telefonon, hogy időre elkészüljön a beosztás. Ezzel kapcsolatos további nehézség volt, amikor valaki az utolsó pillanatban szeretett volna cserélni, illetve lemondta a látogatási napját. Számtalan esetben én ugrottam be, de idővel kialakult, hogy kik azok a nyugdíjasok és több szabadidővel rendelkező önkénteseink, akiket ilyen esetben mozgósítani lehetett, akikre mindig tudtunk számítani.

A második kihívást a jelentkező önkéntesek szűrése, alkalmasságának elbírálása jelentette, ugyanis akadtak olyan jelentkezők is, akiket el kellett utasítanunk, mert nem éreztük őket pszichésen elég stabilnak a kórházi önkéntességre. Sajnos az ilyen helyzetek kezeléséhez nem kaptunk az alapítványtól szakmai segítséget, így csak a saját józan eszünkre és élettapasztalatunkra, pszichológiai tanulmányainkra, emberismeretünkre támaszkodhattunk. Ebben nagy segítségemre voltak a régi önkéntesek, valamint a gyermekosztály főnövére. A megnyugtató megoldás akkor jött el számomra, amikor a kórház szociális munkása felajánlotta segítségét a problémás emberek kiszűrésében, de ez sajnos a COVID-járvány miatt már nem realizálódott.

Végezetül a harmadik kihívás, a foglalkozások tartásával függött össze, hogy minden nap találjunk egy jó ötletet, stratégiát arra, hogy kihozzuk a tableten, okostelefonon függő gyermekeket a kórteremből. Szintén nehéz volt a szülőket lebeszélni arról, hogy minden kézműves folyamatot megcsináljanak a gyermekük helyett, mert hogy a „gyerek még nem elég ügyes”, noha ezt sem a gyerek kora, sem képességei nem igazolták. Ezért a szülőket is bevontuk a kézműves tevékenységekbe és így közösen tudtunk velük foglalkozni.

A kórházi önkéntesek jellemzői és tevékenységük a veszprémi Cholnoky Ferenc Megyei Kórház Gyermekosztályán

A COVID-19-járvány kitöréséig 25 önkéntes dolgozott a gyermekosztályon, akiknek többsége (20 fő) nő volt és életkoruk szerinti megoszlásuk 25-72 év közé esett. Mind iskolai

végzettségük, mind pedig családi állapotuk szerint is igen változatos volt az összetételük. Az önkénteseink körülbelül felének volt családja, gyermeke, ha pedig még fiatal egyedülálló, akkor a családjából hozta magával a gyermekszeretetet.

Az önkéntes tevékenységeket igyekeztünk igen változatosá tenni, így például társasjátékoztunk, báboztunk, kártyáztunk a gyerekekkel és szüleikkel. A kézműves foglalkozások keretében sok kézügyességet fejlesztő gyakorlatot is csináltunk a gyerekekkel (ragasztottunk, hajtogattunk, gipszet/képet festettünk, rajzoltunk, színeztünk, fonalakkal és mindenféle termésből készítettünk aranyos évszakhoz ünnephez tartozó dolgokat, díszeket). Megismertettük őket a különféle technikákkal, és főként sokat nevettünk, vigasztaltunk, dicsértünk minden ügyes és ügyetlen gyereket és szülőt egyaránt. Mindig igyekeztünk minden játékba, kézműveskedésbe a gyereket és szülőt, testvért, rokont bevonni, hogy ez közös tevékenység és öröm legyen.

Betanítást minden önkéntes kapott, illetve voltak írásos anyagok, amelyeket a kórházi önkéntességről kaptunk és ezeket mindenki számára elküldtem. Felmerült a továbbképzés igénye is, amelyre szakembereket (főnővér, gyermekpszichológus) szerettünk volna meghívni, de erre végül már nem került sor a kórházi lezárások miatt.

Koordinátori időszakom kezdetétől három legfontosabb célkitűzésem az volt. Először is, a megfelelő önkéntes létszámot elérjük. Másodikként azt tűztem ki, hogy hatékonyan, örömmel, együttműködni tudó csapattá váljunk. Harmadszor pedig azt akartam elérni, hogy a játszóházas tevékenység nyugodt feltételei biztosítva legyenek. Ez utóbbiban nagy segítségünkre volt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, és a számunkra helyet biztosító Csolnoky Ferenc Kórház, valamint a projekt kivitelezését bevállaló férjem. Adományba kaptunk a Máltai Szeretetszolgálattól ülőbútorokat és egy gardrób szekrényt, amit felújítottunk, lefestettünk, és zárral szereltünk fel. Ebben a szekrényben a játszósobában tárolhattuk az időközben megnövekedett számú játékainkat, eszközeinket, alapanyagainkat, visszaadva a nővéreknek az öltözőjüket.

Csapatépítési célzattal évente egy alkalommal, év vége felé beültünk egy étterembe és vendégül láttam az egész csapatot, majd később egy kerti partin a házukban, hogy kifejezzem feléjük a hálámat, elismerésemet, köszönetképpen az egész éves munkájukért, mert más elismerést nem kaptunk az elmúlt tíz évben sem a Mosolygó Kórház Alapítványtól, sem pedig a kórháztól. Ugyanakkor nagyon jól esett mindannyiuknak, hogy a Veszprém Megyei Civil

Szolgáltató Központ meghívott bennünket, még ha vendégként is, az Év Önkéntese díj átadó ünnepségére, hogy együtt ünnepelhessünk a város többi önkéntesével.

A negyedik szakasz: 2019. április – 2020. március

2019 áprilisában váratlanul, szinte egyik napról a másikra megszűnt a Mosolygó Kórház Alapítvány, így mivel csak úgy lehet önkéntes munkát végezni egy kórházban, hogyha van érvényes szerződésünk, ezért kerestünk egy befogadó alapítványt, és ugyancsak a kórházban működő Emberkéek Alapítványhoz csatlakoztunk. Igen gyorsan befogadtak minket, így az ő égiszük alatt együtt maradhatott remek önkéntes csoportunk és tovább folytathatta áldásos tevékenységét a gyermekek mosolyra fakasztásáért.

Jelen pillanatban is hozzájuk tartozunk, reménykedve várjuk a kórházból az „újranyitásról” szóló hírt, amelyben a látogatási tilalom feloldásával újra tevékenykedhetünk a Cholnoky Ferenc Megyei Kórház Gyermekosztályán.